

Curtea Supremă de Justiție**DECIZIE**

28 ianuarie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Constantin Gurschi,

Judecători - Elena Covalenco, Andrei Harghel, Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2013 de către avocatul Lupu Mihail în numele inculpatului

Dan Mihail Nuțu, născut la 01 august 1960, originar din r-nul Rahov, reg.Transcarpatică, R.Ucraina și domiciliat în mun.Chișinău, str.Independenții 30/2, ap.60.

Date referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.03.2004 - 24.01.2006 - prima instanță,
2. 21.02.2006 - 23.03.2006, 11.12.2012 - 05.06.2013 - instanța de apel,
3. 15.06.2006 - 21.06.2006, 08.10.2013 - 28.01.2014 - instanța de recurs ordinar.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Avocatul Lupu Mihail și inculpatul Dan Mihail au susținut recursul, solicitând admiterea lui în sensul declarat.

Procurorul Graur Dumitru s-a pronunțat pentru respingerea recursului declarat ca fiind neîntemeiat.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 24 ianuarie 2006, Dan Mihail a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru pronunțarea sentinței instanța a reținut că, de către organul de urmărire penală, Dan Mihail a fost învinuit pentru faptul că, exercitând funcția de director la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” și fiind persoană cu funcție de răspundere, căreia, în virtutea legii, i-au fost acordate drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, pentru transferul la liceul sus-numit al elevei clasei a VIII-a, O.Vataman, a școlii medii din s.Coropcenii, r-nul Telenești, la începutul lunii noiembrie 2003, a estorcat de la cet.V.Capbătut suma de 350 dolari SUA, primind în această zi de la ultimul, în biroul de serviciu din incinta Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” suma de 50 dolari SUA și la 14 ianuarie 2004, în jurul orei 16.00, lângă monumentul lui Ștefan cel Mare din centrul mun.Chișinău, încă 300 dolari SUA, fiind reținut în flagrant delict de către colaboratorii de poliție.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care M.Dan să fie condamnat în baza art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal la amendă în mărime de 3500 unități convenționale și închisoare pe un termen de 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele din învățământ pe un termen de 5 ani, iar conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, pe motiv că prima instanță nu a dat apreciere cuvenită probelor administrate la dosar și circumstanțelor cauzei, că la baza sentinței au fost puse doar declarațiile inculpatului, însă, nu s-a ținut cont și au fost lăsate fără apreciere declarațiile părții vătămate V.Capbătut și ale martorilor S.Mămăligă, V.Corcodel, C.Vidrașcu, P.Vataman și alte probe din dosar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2006, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care M.Dan a fost condamnat în baza art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal la amendă în mărime de 3000 unități convenționale și 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrative de comandă pe un termen de 3 ani iar conform art.90 Cod penal pedeapsa închisorii a fost suspendată pe un termen de probă de 2 ani.

4.1. Pentru pronunțarea soluției date, instanța de apel a constatat că M.Dan, exercitând funcția de director la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” și fiind persoană cu funcție de răspundere, căreia, în virtutea legii, i-au fost acordate drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, pentru a soluționa transferul elevei clasei a VIII-a, O.Vataman, de la școala medie din s.Coropcenii, r-nul Telenești la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, la începutul lunii noiembrie 2003, a estorcat de la V.Capbătut suma de 350 dolari SUA, primind în această zi de la ultimul, în biroul de serviciu din incinta aceluiași Liceu suma de 50 dolari SUA, echivalentul a 671 lei, iar la 14 ianuarie 2004, în jurul orei 16.00, în centrul mun.Chișinău, lângă monumentul lui Ștefan cel Mare, a mai primit de la V.Capbătut încă 300 dolari SUA, echivalentul a 3966 lei, fiind reținut în flagrant delict de către colaboratorii de poliție.

Instanța de apel a argumentat soluția sa prin faptul că, prima instanță a dat o apreciere greșită probelor administrate la dosar, a făcut concluzii greșite în latura de fapt și de drept privind învinuirea adusă lui M.Dan în baza art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal, fapt ce a dus la achitarea ilegală și neîntemeiat a acestuia.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare avocatul M.Popescu și inculpatul M.Dan, care au solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că nu s-a constatat vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, învinuirea fiind bazată doar pe declarațiile lui V.Capbătut, iar declarațiile martorilor fiind contradictorii.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2006, s-a dispus inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatul M.Dan și avocatul acestuia, M.Popescu, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În recursul în anulare declarat de avocatul Gh.Ulianovschi în numele condamnatului M.Dan, s-a solicitat casarea deciziilor instanțelor de apel și de recurs, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de recurs nu a verificat legalitatea deciziei instanței de apel și neîntemeiat a dispus inadmisibilitatea recursurilor; la pronunțarea hotărârilor de condamnare, instanțele judecătorești nu au ținut cont de următoarele circumstanțe: că în momentul reținerii condamnatul a fost supus unui tratament inuman și

degradant, iar pe parcursul urmăririi penale a fost grav încălcat principiul prezumției nevinovăției și nu i-a fost respectat dreptul la un proces echitabil.

8. Prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2007, a fost respins, ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de avocatul Gh.Ulianovschi în numele condamnatului M.Dan, cu menținerea hotărârilor atacate, pe motiv că temeiurile invocate în recurs nu s-au încadrat în cele prevăzute de art.453 Cod de procedură penală.

9. Avocatul Gh.Ulianovschi în numele condamnatului M.Dan, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârilor instanțelor de apel și recurs, cu menținerea sentinței, prin care M.Dan a fost achitat, pe motiv că instanțele au dat o apreciere greșită probelor administrate la dosar și verificate în ședința de judecată, ce nu dovedesc vinovăția lui M.Dan în comiterea infracțiunii imputate, acestea fiind administrate cu încălcarea prevederilor art.93, 94 Cod de procedură penală, că instanța de apel, rejudecând cauza a dat o nouă reapreciere probelor pe dosar, fără a audia în ședința de judecată partea vătămată și martorii, conform modului stabilit pentru prima instanță, astfel probele nu au fost apreciate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, condamnatului fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 §1 din Convenție.

10. Prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 22 octombrie 2012, a fost admis recursul în anulare declarat de avocatul Gh.Ulianovschi în numele condamnatului M.Dan, casate deciziile Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2006, Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2006 și hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2007 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Plenul a concluzionat că, pronunțând o nouă hotărâre de agravare a situației inculpatului M.Dan, prin condamnarea acestuia în baza art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal, instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele în mod obiectiv și a dat o nouă interpretare probelor, fără a le cerceta în ședința de judecată, a audia inculpatul, partea vătămată și martorii, întemeindu-și hotărârea pe baza probelor examinate de prima instanță, iar instanțele de recurs nu au verificat minuțios legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel în conformitate cu cerințele și exigențele legii, prin ce condamnatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenție.

11. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2013, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care M.Dan a fost condamnat în baza art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal la 5 ani închisoare cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrative de comandă în sistemul de învățământ pe un termen de 2 ani. În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 2 ani.

11.2. Instanța de apel a constatat că M.Dan, exercitând funcția de director la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” și fiind persoană cu funcție de răspundere, căreia, în virtutea legii, i-au fost acordate drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, pentru transferul elevei clasei a VIII-a, O.Vataman, a școlii medii din s.Coropceni, r-nul Telenești, la începutul lunii noiembrie 2003, a estorcat de la cet.V.Capbătut suma de 350 dolari SUA, primind în această zi de la ultimul, în biroul de serviciu din incinta Liceului Teoretic „Mihai Eminescu”, suma de 50 dolari SUA, echivalentul a 671 lei, iar la 14 ianuarie 2004, ora 16.00, în centrul mun.Chișinău, lângă monumentul lui Ștefan cel Mare a mai primit de la acesta încă 300 dolari SUA, echivalentul a 3966 lei, fiind reținut în flagrant delict de către colaboratorii de poliție.

În motivarea soluției date instanța a indicat că probele administrate în cadrul cercetării judecătorești din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, dovedesc cu certitudine vinovăția lui M.Dan în săvârșirea infracțiunii imputate, și anume depozițiile:

- părții vătămate V.Capbătut, date citirii în ședința de judecată în legătură cu decesul acestuia, potrivit căroră, la finele anului 2003, s-a adresat la directorul Liceului „Mihai Eminescu”, M.Dan, în legătură cu transferul elevei O.Vataman a școlii medii din s.Coropcenii, r-nul Telenești, la liceul dat, care i-a comunicat că elevei îi va fi greu să se adapteze, deoarece la liceu se studiază aprofundat limba franceză, dar dacă insistă, se poate rezolva, făcându-i aluzie că îl va ajuta, dacă îl va mulțumi cu bani și atunci dînsul, avînd la sine 50 dolari SUA, i-a dat lui M.Dan. Ulterior, la începutul lunii ianuarie 2004, a fost din nou la liceu și i-a prezentat lui M.Dan notele elevei, care i-a spus că întrebarea dată este dificilă și nu depinde numai de el, așa că vor mai trebui încă 300 dolari SUA.

În dimineața zilei de 14.01.2004, dînsul s-a dus la liceu să ducă banii, însă nu l-a găsit pe M.Dan, aflînd că este plecat la Minister, și, deoarece se afla în centru orașului, a hotărît să meargă la poliție și să comunice despre cele întîmplute. Ulterior, l-a contactat pe M.Dan și acesta i-a fixat o întîlnire lîngă monumentul lui Ștefan cel Mare din mun.Chișinău. Întîlnindu-se, i-a dat carnetul de note al elevei, M.Dan s-a uitat în el, apoi l-a întrebat dacă a adus ce i-a cerut, el a scos banii din buzunar și a vrut să-i dea, însă acesta i-a zis să se așeze pe bancă, făcându-i semn să pună banii în mapa de polietilenă pe care acesta o avea în mîna. Apoi, aceasta a luat carnetul și i-a scris ce documente urmează să prezinte, spunîndu-i că trebuie să vină eleva cu mama. După aceasta și-au luat rămas bun și M.Dan s-a pornit spre stația de troleibuze din bd.Ștefan cel Mare, iar el a pornit pe str.Bănulescu Bodoni, între timp se uita în urma lui M.Dan, care a deschis mapa unde el a pus banii, s-a uitat în ea, apoi a închis-o la loc;

- martorului C.Cuiumju, care a declarat că susține declarațiile date anterior că, în calitate de ofițer operativ, a participat la reținerea inculpatului pe bd.Ștefan cel Mare lîngă cinematograful „Patria” împreună cu V.Corcodel, M.Caminschi și A.Mărgineanu, au efectuat cercetarea la fața locului la care au participat martorii asistenți. Personal a văzut transmiterea banilor, deoarece se afla în parc la 30-50 metri de locul unde se afla partea vătămată și inculpatul, locul se vedea foarte bine, nu-și amintește ca inculpatul să se fi salutat cu partea vătămată prin strîngere de mîna. Momentul reținerii și cercetarea la fața locului au fost filmate în prezența martorilor din stradă, pînă a-l apuca de mîna pe M.Dan, acesta a aruncat mapa cu banii jos;

- martorului V.Corcodel, care a declarat că susține declarațiile date anterior, suplimentar indicînd că în anul 2004 a fost inclus în grupul de lucru în calitate de lucrător operativ și a participat la reținerea în flagrant a inculpatului în sectorul Centru, în regiunea cinematografului „Patria”. Banii au fost transmiși lui M.Dan pe o bancă în parc, dar anume momentul transmiterii nu și-l mai amintește, iar la momentul reținerii M.Dan a aruncat banii jos la o distanță mică alături de actele din mapă. La documentare și reținere au participat mai mulți colaboratori de poliție și expertul, care filma, la reproducerea casetei video nu a participat;

- martorului M.Caminschi, care a declarat că susține declarațiile date anterior, adăugînd suplimentar că M.Dan s-a întîlnit cu V.Capbătut în apropierea bd.Ștefan cel Mare, au discutat și acesta din urmă i-a transmis careva acte și banii lui M.Dan, a văzut momentul transmiterii banilor de la 20-30 de metri, după care aceștea s-au despărțit. Cînd M.Dan se deplasa spre cinematograful, a fost dată comanda de a efectua reținerea, în

momentul în care au ajuns aproape de inculpat, acesta a scos din buzunarul hainei o mapă din polietilenă și a aruncat-o jos scuturînd-o, în nemijlocita apropiere a inculpatului a văzut dolari SUA, un carnet de note și alte acte, în momentul reținerii inculpatul s-au adunat mai mulți martori oculari. Dacă partea vătămată a avut sau nu careva mijloace tehnice la el nu cunoaște, însă expertul a filmat întâlnirea dintre inculpat și partea vătămată, transmiterea banilor, înregistrarea el personal a văzut-o, a fost prezent pînă s-a finisat cercetarea la fața locului și a bancnotelor;

- martorului A.Bulat, din care rezultă că a participat în calitate de martor asistent la marcarea banilor - dolari SUA, pe care a fost scris cu praf iluminiscent „mita 2004”, după marcarea banilor, aceștia au fost transmiși unei persoane, care era prezentă la această operațiune;

- martorului C.Vidrașcu, potrivit căroră dînsul se afla întîmplător în apropierea locului unde a fost reținut M.Dan și a văzut momentul reținerii acestuia, care avea un pachet de polietilenă, în care se afla un plic cu bani, pe care acesta l-a aruncat jos în momentul reținerii;

- martorului S.Mămăliga, din care rezultă că dînsul a participat în grupa operativă la reținerea lui M.Dan, care a estorcat de la V.Capbătut mită în sumă de 300 dolari SUA pentru a primi în liceu o elevă. În momentul cînd M.Dan și V.Capbătut s-au întîlnit lîngă monumentul lui Ștefan cel Mare, el se afla în spatele monumentului și a văzut cum V.Capbătut i-a transmis lui M.Dan un plic cu documente, acesta s-a uitat în ele, apoi i-a restituit plicul lui V.Capbătut și împreună s-au îndreptat spre o bancă unde s-au așezat. Acolo M.Dan din nou s-a uitat în documente, iar V.Capbătut i-a introdus ceva în plic și M.Dan i-a făcut semn cu capul, și peste puțin timp s-au despărțit. După care el împreună cu colaboratorul de poliție M.Caminschi s-au apropiat de M.Dan, el l-a apucat de o mîină și M.Caminschi de alta, în acel moment M.Dan a dat drumul jos mapei pe care o avea la el și din ea au căzut documentele și banii, iar Mărginean a întocmit procesul-verbal;

- expertului V.Nichifor, care a relatat că el a petrecut expertiza chimică din data de 18.02.2004, conform căreia pe bancnotele cu valoarea nominală de 100 dolari SUA și tamponul de vată cu care au fost prelucrate mîinile lui M.Dan s-a depistat depuneri de substanță străină, care posedă proprietatea de luminiscentă, ce se aseamănă între ele după componența chimică calitativă;

- inculpatului M.Dan, din care rezultă că, 14.01.2004, V.Capbătut l-a contactat la mobil și, la propunerea acestuia, s-au întîlnit lîngă monumentul Ștefan cel Mare, mun.Chișinău. Aflînd de ce i s-a solicitat întîlnire, s-au așezat împreună pe o bancă, dînsul a scos din mapa pe care o avea cu el o hîrtie pentru a nota ce documente sînt necesare de prezentat pentru transferul elevei. Mapa a pus-o jos pe bancă, între el și V.Capbătut, cînd el scria, în mapă au fost introduși banii. Ei au discutat aproximativ 7 minute, apoi el a luat mapa de pe bancă, s-au salutat, strîngîndu-și mîinile și s-au despărțit, el s-a îndreptat spre stația de troleibuze, iar V.Capbătut în direcție opusă. Peste cîtiva metri a fost reținut de către colaboratorii de poliție, care l-au apucat de mîini și el a scăpat jos mapa din care au căzut documentele și banii, dar cum au ajuns ei în mapă nu cunoaște. Văzînd că documentele lui au căzut din mapă jos, unde era apă, a solicitat polițiștilor să-i permită să le ridice, ceea ce el a făcut, iar un martor asistent a ridicat de jos banii, i-a prezentat în fața camerei de luat vederi apoi i-a pus într-o mapă de polietilenă. Persoana dată după aceasta a semnat cu un pix pachetul în care au fost puși banii și vata cu care i-au fost prelucrate mîinile lui și tot cu acest pix a semnat pachetul și el, după care a fost dus la sectorul de poliție, unde el a dat explicații referitor la faptul dat,

și actele cauzei:

- procesele-verbale din 02.09.2003, privind marcarea bancnotelor și cercetarea la fața locului din 14.01.2004, potrivit cărora au fost marcate cu praf special bancnotele de dolari SUA, care ulterior au fost depistate la locul reținerii, unde au căzut din mapa care o avea M.Dan, ce se confirmă și prin caseta video, vizionată în ședința de judecată, precum și procesul-verbal de examinare a casetei video, pe care a fost înregistrată cercetarea la fața locului;

- fila din carnetul lui M.Dan, recunoscută ca mijloc de probă conform ordonanței din 13.02.2004, procesul-verbal de ridicare și ordonanța de anexare la dosar, prin care se confirmă acceptarea din partea inculpatului a acordării serviciilor ce intrau în competența sa;

- raportul de expertiză nr.239/240 din 18.02.2004, conform căruia pe bancnotele de dolari SUA și tamponul de vată cu care au fost prelucrate mâinile lui M.Dan, sînt depuneri de substanță străină, care posedă proprietatea de luminiscentă, ce se aseamănă între ele după componența chimică calitativă;

- descifrările convorbirilor telefonice a abonatului cu nr.9284908 și a abonatului cu nr.9278562, a abonatului cu nr.069275741 ridicate de la Serviciul recepție a SA „Voxtel”, conform cărora abonatul sus-numit, la 14.01.2004, l-a apelat pe abonatul cu nr.079473866.

Astfel, instanța de apel a conchis că vinovăția lui M.Dan este integral dovedită prin cumulul de probe sus-menționate, care sînt pertinente și concludente, coroborează între ele și nu trezesc careva dubii, iar declarațiile acestuia privind nevinovăția sa în cele imputate, le-a apreciat critic, considerîndu-le ca un mijloc de apărare a inculpatului.

De asemenea, instanța a reținut că sînt neîntemeiate și lipsite de suport probant concluziile primei instanțe, precum că învinuirea s-a bazat doar pe declarațiile părții vătămate V.Capbătut, lipsind careva probe ce ar confirma că inculpatul a primit de la partea vătămată suma de 300 dolari SUA, totodată lăsînd fără apreciere depozițiile martorilor S.Mămăliga, M.Caminschi, A.Bulat, C.Vidrașcu, C.Cuiumju, V.Corcodel, care expres au declarat că au văzut momentul transmiterii banilor de către V.Capbătut și aruncării de către M.Dan în momentul reținerii a mapei din care au căzut jos banii.

Versiunea inculpatului, precum că dînsul a fost provocat de către partea vătămată la comiterea infracțiunii, că banii marcați i-au fost plasați pe ascuns în timp ce el examina documentele sau nota lista celor necesare pentru realizarea transferului elevei O.Vataman, instanța a apreciat-o ca una înaintată în vederea realizării poziției de apărare, de eschivare de la răspundere penală și totodată, a constatat că aceasta se combate prin însăși declarațiile sale, din care de fapt rezultă că a văzut momentul transmiterii banilor de către partea vătămată în timp ce el completa lista de acte necesare, astfel afirmația transmiterii pe „ascuns” a banilor este una declarativă, ce vine în contradicție cu probele administrate în cauză.

Instanța a considerat neîntemeiate și argumentele inculpatului, precum că praful special ar fi putut să nimerească pe mâinile sale de la salutarea cu V.Capbătut, sau de la stiloul cu care anterior a semnat martorul asistent și nu reprezintă circumstanțe care exclud culpa lui M.Dan, mai ales că din materialele cauzei se confirmă că ultimul i-a făcut semn lui V.Capbătut să pună banii în mapă, apoi s-au despărțit și M.Dan a fost reținut imediat.

Nefondate au fost apreciate de instanță și argumentele părții apărării, precum că partea vătămată a avut intenția de a defăima inculpatul, de a-i „păta” reputația acestuia, deoarece la dosar lipsesc careva dovezi în acest sens.

La stabilirea pedepsei instanța de apel, reținând prevederile art.6, 7, 61, 75-76, 90 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor grave, precum și circumstanțele atenuante ale cauzei, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv la locul de trai și de muncă, a conchis că corijarea și reeducarea acestuia poate avea loc fără izolare de societate, cu suspendarea executării pedepsei pe termen de probă și aplicarea pedepsei complementare.

12. Împotriva hotărârii judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul M.Lupu în numele inculpatului M.Dan care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.11), 15) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că: instanța de apel a comis erori de drept, deoarece M.Dan a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă, prin ce s-a încălcat art.22 Cod de procedură penală și Protocolul nr.7, art.4 CEDO - dreptul de a nu fi urmărit, judecat și pedepsit de două ori; la examinarea cauzei în instanța de apel nici procurorul și nici avocatul nu au luat cuvânt în dezbaterele judiciare, de aceea instanța nu a avut de unde afla faptul că M.Dan a ispășit integral pedeapsa aplicată prin decizia instanței de apel din 23.03.2006; hotărârea de condamnare a lui M.Dan se bazează în exclusivitate pe probe contradictorii, obținute în procesul unei înscenări polițienești, prin care instanțele judecătorești i-au încălcat dreptul acestuia garantat de art.6 §1 CEDO; instanța nu a audiat toți martorii, ceea ce este o încălcare deja stabilită în acest caz prin hotărârea CtEDO și a pus la baza deciziei de condamnare a lui M.Dan declarațiile lui V.Capbătut, a martorilor A.Bulat, S.Mămăligă, M.Caminschi, C.Vidrașcu, C.Cuiumju și V.Corcodel, care sînt contradictorii; ordonanța despre controlul transiterii sumei de 300 dolari SUA lui M.Dan și procesele-verbale privind marcarea bancnotelor și cercetării la fața locului din 14.01.2004 au fost efectuate pînă la adoptarea ordonanței privind pornirea urmăririi penale; colaboratorii de poliție, după reținerea lui M.Dan, au înlăturat de pe caseta video imaginile întîlnirii sale cu V.Capbătut și transiterii de către ultimul a banilor, deoarece ele ar fi confirmat cu certitudine declarațiile inculpatului că V.Capbătut a introdus banii în mapa sa pe ascuns, fără știrea lui.

13. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, ca temeiuri de casare a hotărîrilor judecătorești este invocat art.427 alin.(1) pct.11), 15) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă, instanța de judecată internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național al drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Raportînd normele nominalizate la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare, iar potrivit textului recursului, de fapt, se critică procedura de apreciere a probelor, care ține de starea de fapt a cauzei și care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea acesteia.

Astfel, din actele cauzei rezultă că prin hotărîrea Plenul Curții Supreme de Justiție din 22.10.2012, a fost admis recursul în anulare declarat de avocatul Gh.Ulianovschi în numele lui M.Dan, casate total deciziile Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23.03.2006, a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21.06.2006 și hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 19.02.2007, pe motiv că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărîrea din 05.07.2011, în cauza Dan c.Moldovei, a constatat violarea art.6 §1 din Convenție, invocînd că instanța de apel, nefiind de acord cu prima

instanță în ceea ce privește credibilitatea declarațiilor martorilor, a pronunțat o hotărâre de condamnare, fără a audia din nou martorii, bazându-se pe declarațiilor lor așa cum au fost fixate în materialele cauzei, prin ce a avut loc o încălcare de procedură esențială.

Astfel, instanța de apel ținând cont de cele sus-menționate, a rejudecat cauza în conformitate cu prevederile art.419 Cod de procedură penală, a admis apelul procurorului, casînd sentința primei instanțe de achitare a lui M.Dan și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care acesta a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal.

Potrivit art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Fiecare probă, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de recurs conchide că aceste cerințe obligatorii ale legii procesuale penale au fost respectate la judecarea apelului.

Astfel, verificînd legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor cauzei, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a stabilit starea de fapt și vinovăția lui M.Dan în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) Cod penal, în concordanță deplină cu probele administrate, în baza principiului contradictorialității, amplu analizate și just apreciate.

Instanța de apel, examinînd apelul procurorului, a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată, a audiat inculpatul M.Dan, care, folosindu-se de dreptul său, a refuzat să facă declarații, martorii V.Corcodel, C.Cuiumju, M.Caminschi, a verificat și cercetat actele cauzei.

Conform textului deciziei instanței de apel, ultima a pus la baza concluziei de vinovăție a lui M.Dan declarațiile părții vătămate V.Capbătut, a martorilor A.Bulat, S.Mămăligă, C.Vidrașcu, V.Corcodel, C.Cuiumju, M.Caminschi, considerîndu-le veridice, pe motiv că ele se confirmă și prin alte probe existente în cauză: procesele-verbale din 02.09.2003, privind marcarea bancnotelor și cercetarea la fața locului din 14.01.2004, potrivit cărora au fost marcate cu praf special bancnotele în sumă de 300 dolari SUA, care ulterior au fost depistate la locul reținerii, unde au căzut din mapa lui M.Dan împreună cu alte documente; înregistrarea video și procesul-verbal de examinare a casetei video, pe care a fost înregistrată cercetarea la fața locului (f.d.5-6,12-16, v.1); descifrările convorbirilor telefonice (f.d.83, v.1); raportul de expertiză nr.239/240 din 18.02.2004, conform căruia pe bancnotele de dolari SUA ridicate de la fața locului și tamponul de vată cu care au fost prelucrate mîinile lui M.Dan, au fost depistate depuneri de substanță străină, ce posedă proprietatea de luminiscentă, care se aseamănă între ele după componența chimică calitativă, iar pe aversul bancnotelor la lumina razelor UV se citește textul „Mită 2004” (f.d.88-90, v.1), soluție descrisă detaliat și argumentat la pct.11.2 al prezentei decizii.

Aceste probe cercetate în ședința de judecată sînt pertinente, concludente și admisibile, iar din punct de vedere al coroborării lor confirmă incontestabil faptul că

inculpatul M.Dan a săvârșit nemijlocit infracțiunea imputată. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Argumentele recurentului, precum că instanța de apel nu a audiat toți martorii în cauză, prin ce repetat a comis o încălcare, care a fost stabilită în acest caz prin hotărîrea CtEDO, nu pot fi reținute, deoarece, potrivit procesului-verbal al instanței de apel, ultima, rejudecînd cauza a audiat pe viu martorii V.Corcodel, M.Caminschi, C.Cuiumju și inculpatul (f.d.68-73, v.3). La fel, din procesul-verbal rezultă că instanța a întreprins toate măsurile posibile pentru prezentarea părții vătămate V.Capbătut și a martorilor S.Mămăligă, A.Bulat, C.Vidrașcu, P.Vataman în ședințele de judecată, însă s-a constatat că partea vătămată, conform informației parvenite de la Oficiu Stare Civilă, este decedată (f.d. 37-45, 49, v.3), martorul S.Mămăliga, conform informației parvenite de la CGP mun.Chișinău, nu este angajat al Comisariatului General de Poliție și conform avizului de recepție, fiind citat legal, s-a constatat că a vîndut apartamentul și nu mai locuiește pe adresa indicată (f.d.14,24 v.3), iar P.Vataman este plecată peste hotarele țării (f.d.26-29, 55, v.3). Astfel, fiind imposibilă asigurarea prezenței acestora în ședința de judecată, procurorul, inculpatul și avocatul său au considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestora. Totodată, la demersul procurorului de a fi audiați și restul martorilor, atît inculpatul, cît și avocatul au considerat că nu este necesar, motivînd că aceștia au fost audiați anterior, poziție susținută și la finele cercetării judecătorești (f.d.54, 63-64, v.3). Prin urmare, instanța de apel, a fost în drept de a da citire declarațiilor părții vătămate V.Capbătut, a martorilor S.Mămăligă, A.Bulat, C.Vidrașcu, P.Vataman, inclusiv și celor ale martorilor A.Bulat și C.Vidrașcu, punîndu-le la baza soluției de condamnare (f.d.64-65, v.3).

La acest capitol, Colegiul atestă că termenul “rejudicare” nu desemnează o nouă desfășurare, de la început, a întregii activități procesuale ce este îndeplinită de prima instanță, ci doar efectuarea unor acte procesuale în cazul cînd acestea nu au fost legal îndeplinite. Totodată, potrivit dispozițiilor art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, rezultă că după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atît a inculpatului, cît și a *anumitor martori ai acuzării solicitați de părți*, dar nu a tuturor martorilor, după cum afirmă recurentul.

Prin urmare, Colegiul penal nu a constatat careva încălcări a normelor procedurale, la rejudecarea cauzei, instanța de apel a respectat întocmai prevederile art.419 Cod de procedură penală și ale art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Temeiul invocat de recurent, precum că în cauză s-a încălcat art.22 Cod de procedură penală și Protocolul nr.7, art.4 CEDO, deoarece M.Dan a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă ispășind integral pedeapsa aplicată prin decizia instanței de apel din 23.03.2006, că la examinarea cauzei în instanța de apel nici procurorul, nici avocatul nu au luat cuvînt în dezbaterile judiciare, de aceea instanța nu a avut de unde afla acest fapt, este neîntemeiat. În primul rînd, instanța de apel a rejudecat cauza după ce toate hotărîrile pronunțate, inclusiv decizia instanței de apel din 23.03.2006, au fost desființate, în al doilea rînd, reieșind din procesul-verbal al ședinței instanței de apel, atît procurorul, cît și avocatul s-au pronunțat pe marginea apelului declarat de procuror asupra sentinței de achitare, și, nici avocatul, nici inculpatul nu au invocat că pedeapsa stabilită anterior este executată, mai mult, aceștia nu au făcut careva obiecții asupra procesului-verbal (f.d.62-63, v.3). Totodată, Colegiul atestă că chestiunile legate

de executarea pedepsei, la care se referă recurentul, se soluționează conform prevederilor art.469-471 Cod de procedură penală, 111-112 Cod penal.

Lipsite de temeii sînt și restul argumentelor invocate de recurent în recurs, precum că ordonanța de transmitere a banilor, procesele-verbale privind marcarea banilor, de cercetare la fața locului din 14.01.2004 nu pot fi admise ca probe, fiind efectuate pînă la pornirea urmăririi penale, că inspectorul A.Mărgineanu nu a fost însărcinat să organizeze și să realizeze măsura operativă de transmitere a banilor în cadrul urmăririi penale, deoarece după cum rezultă din actele cauzei, aceste acțiuni procesuale au fost efectuate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. S-a constatat că, în urma înregistrării cererii cet.V.Capbătut la 14.01.2004, pe faptul pretinderii unei sume bănești de către M.Dan, la 14.01.2004, a fost pornită urmărirea penală pe indicii infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(1) Cod penal, iar prin ordonanța Comisarului CPs Centru din 14.01.2004, cu încuviințarea procurorului, a fost dispusă efectuarea urmăririi penale de către mai mulți ofițeri de urmărire penală, prin care se numără și A.Mărgineanu (f.d.2, 3,10, v.1). Mai mult, inculpatul M.Dan, făcînd cunoștință cu actele sus-menționate, careva obiecții asupra acestora nu a înaintat (f.d 6, 49, v.1).

Argumentul recurentului, precum că procurorul adjunct al sectorului Centru nu putea să autorizeze ordonanța despre controlul transmiterii banilor din 14.01.2004 și în aceleași zi să confirme rezoluția privind pornirea urmăririi penale, că colaboratorii de poliție după reținerea lui M.Dan au înlăturat de pe caseta video imaginile înfîlnirii sale cu V.Capbătut și transmiterii de către ultimul a banilor, sînt pur declarative.

Nu pot fi reținute nici afirmațiile recurentului, precum că actul de mituire a fost o înscenare organizată de colaboratorii de poliție, iar banii au fost puși de V.Capbătut în mapa cu documente fără ca el să cunoască, deoarece instanța a constatat că partea vătămată V.Capbătut, la 14.01.2004, personal s-a prezentat și s-a adresat cu cerere în scris privind estorcarea de bani la organele de drept, care, conform cerințelor procedurale, au avut obligația să reacționeze în modul cuvenit, inițiind în continuare înfîlnirea cu inculpatul, fapt ce rezultă atît din descifrările convorbirilor telefonice, fila din carnetul inculpatului, ce confirmă acceptarea de către acesta a acordării serviciilor ce intrau în atribuțiile sale contra plată, cît și din raportul de expertiză, potrivit căruia pe bancnotele de dolari SUA și tamponul de vată cu care au fost prelucrate mîinile lui M.Dan, au fost depistate depuneri de substanță străină, ce posedă proprietatea de luminiscentă, care se aseamănă între ele după componența chimică calitativă.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, care face parte din categoria celor grave, de circumstanțele atenuante și lipsa celor agravante, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv la locul de trai și de muncă, de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării vinovatului, ajungînd la concluzia că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea executării pedepsei pe termen de probă. Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale.

Astfel, instanța de recurs constată că careva erori de drept în speța nominalizată nu s-au stabilit, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept, care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.414-417 Cod de procedură penală.

În consecință, se apreciază că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și, potrivit legii, se dispune respingerea recursului declarat de avocat în numele inculpatului ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

14. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Lupu Mihail în numele inculpatului Dan Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2013 în cauza penală în privința lui Dan Mihail, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică la 12 februarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Elena Covalenco

Andrei Harghel

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu